

ANUL II. No. 19-20

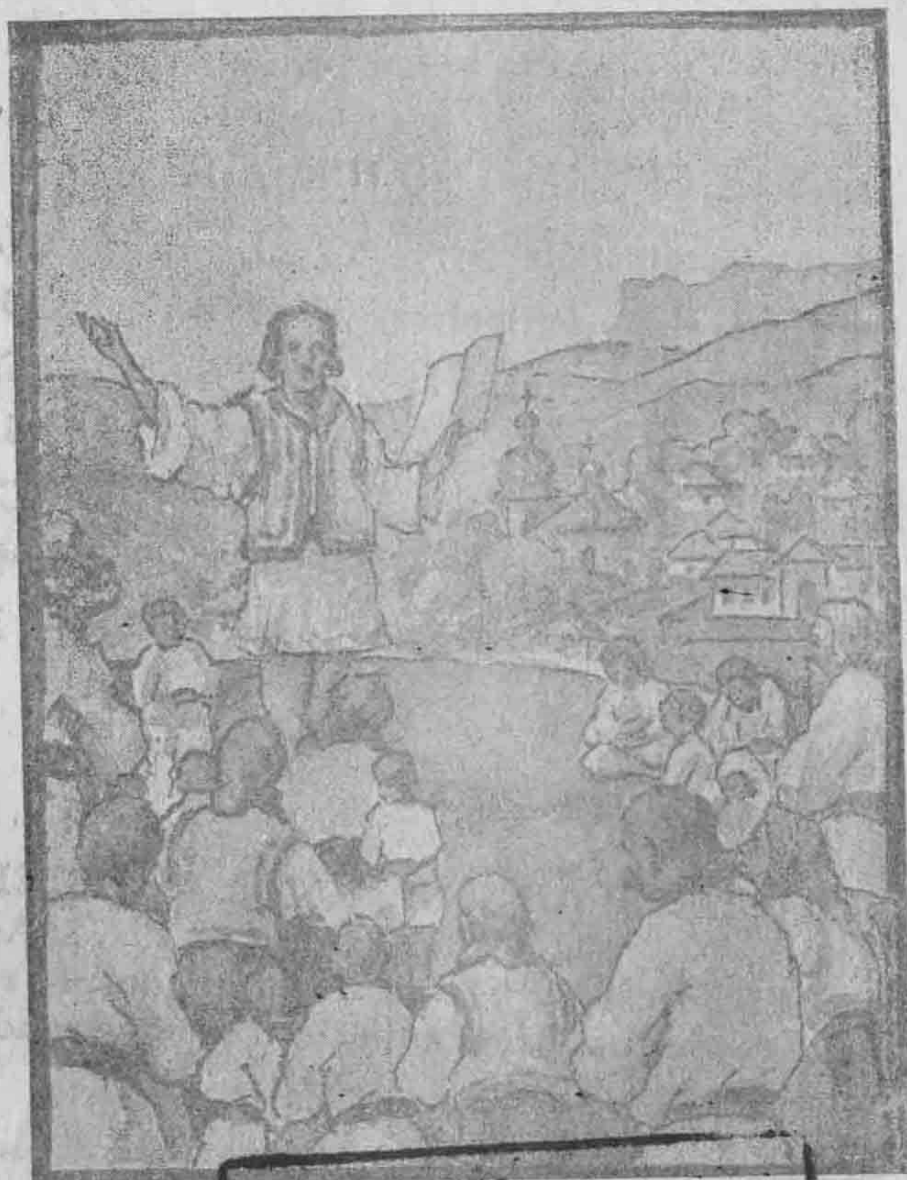
Nu se împrumută acasă.

IUNIE - IULIE 1936

P. II. 34

APOSTOLUL

— REVISTA DIDACTICĂ ȘI LITERARĂ —

BIBLIOTECA
DOCUMENTARĂ
ORAȘUL PIATRA NEAMȚ

ADMINISTRAȚIA : CERCUL DIDACTIC PIATRA-N.

A P O S T O L U L

REVISTĂ DIDACTICĂ ȘI LITERARĂ

APARE ODATĂ PE LUNĂ
SUB ÎNGRIJIREA CERCULUI DIDACTIC PIATRA-N.

Comitetul de conducere și colaborare :

V. GABOREANU, S. PURICE, C. LUCHIAN, V. SCRIPCARU,
EUFR. SĂVESCU, ION DRAGAN, C. TURCU, V. ANDREI,
I. TĂZLĂOANU, EUFR. MANOLIU, ALEX. GHEORGHIU,
M. AVADANEI, D. HOGEA, V. DORNEANU, TEOFAN
MACOVEI, N. PODOLEANU, I. PAPUC, D. ȚIPA,
M. STAMATE, I. RAFAILĂ, I. STROIA.

S U M A R

Dorința Majestății Sale	V. GABOREANU
Factorii naturali în agricultură	OCTAV PARFENIE
„Cetățuia“ (monografie)	TH. URSU
Raport general anual	S. PURICE
Câteva lucruri vechi	CONST. TURCU
Probleme școlare	M. AVADANEI
Recenzii. — Dela Asociația Învățătorilor. — Pagina Oficială.	

**REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA REVISTEI „APOSTOLUL“
CERCUL DIDACTIC PIATRA-N.**

La această adresă se vor trimite schimbul de reviste, cărți, manuscrisele, recenziile, precum și orice corespondență referitoare la redacția și administrația revistei.

IMPRIMERIA JUDEȚULUI NEAMȚ

DORINȚA

MAJESTĂȚII SALE

„Și prin Românim vreau să înțeleg scoaterea virtuților latente ale acestui neam, ca să se facă din el, una din gințile cele mai puternice și cele mai falnice ale lumii.”

Acei cari au avut fericirea să-L vadă și să-L asculte la Ateneu, precum și acei ce l-au auzit glasul la Radio, nu-L vor putea uita nici odată.

Dar și acei 40.000 soldați ai păcii, ce poate nu l-au auzit, dar l-au citit declarațiile, au aceeași mândrie, că Regele lor le mulțumește pentru munca ce o depun pentru ridicarea neamului - prin instruirea și educarea tineretului, a cărui soartă este încredințată lor.

Mulțumirea Majestății Sale este cea mai mare recompensă și încurajare dată nouă, dar este și cea mai mare obligație pentru chemarea ce o avem.

«Dacă soarta nu M'ar fi pus acolo unde sunt, ași fi fost în mijlocul vostru.»

Această declarație a Majestății Sale, arată importanța misiunii ce o avem. Noi suntem datori s'o înțelegem.

Inaintașii noștri, au muncit făcând jertfe pentru înfăptuirea idealului național, turnând tot ce au avut mai bun în sufletul lor, spre a pregăti pe făuritorii României Mari; noi aceștia de astăzi suntem obligați să facem jertfe pentru consolidarea ei și să făurim unitatea poporului nostru, dezvoltându-i virtuțile strămoșești *«ca să facem din el una din gințile cele mai falnice ale lumii»*.

M. S. REGELE CAROL II

Aceasta este dorința Majestății Sale și învățătorii trebuie să o execute.

Învățătorii tineri au fost trimiși și încă mai sunt rămași în ținuturile ce au fost înstrăinate, spre a ține aprinsă flacăra românismului.

Învățătorii din generația de după războiu, au construit localuri de școli, au înființat cămine culturale, case naționale, biblioteci și muzee școlare, răscolind trecutul nostru glorios, spre a fi de folos și exemplu, celor ce ne urmează.

Astăzi pregătesc premilitarii, cercetașii, străjerii țării și ai Măriei Sale și activează din zori până în noapte, spre a făuri o Românie nouă.

Au datoria mereu să muncească și să se pregătiască, eliminând pe acei ce nu pot să se încadreze și nu înțeleg deviza vremii: „Credință și muncă pentru țară și Rege“.

V. GABOREANU

Factorii naturali în agricultură.

de OCTAV PARFENIE

Agricultura este cea mai veche îndeletnicire și s'a dezvoltat pe încetul, prin utilizarea forțelor naturii și prin ajutorul muncii omenești.

Adam Smith, un mare economist englez, credea că, numai natura în agricultură are o mare forță de creațiune la care se adaugă într'o anumită măsură și munca omenească.

S'a făcut dovada că pământul, departe de a ascunde în sânul său virtuți creatoare, ce scapă observațiunii și înțelegerii omenești, nu este decât sediul în care se produc o serie de îmbinări și combinațiuni fizice și chimice a mai multor elemente naturale, având ca rezultat, asigurarea unui mediu favorabil pentru normala dezvoltare a plantelor.

Liebig, spune că, agricultorul nu este decât un chimist. Tot el spune ce anume substanțe chimice trebuiesc pentru productivitatea normală: (fosfați, carbonați, azotați, sulfati etc).

El ajunge să formuleze legea minimului, indicând proporțiile și cantitățile minimale necesare de astfel de substanțe pentru o dezvoltare normală agricolă.

După cum există o lege a minimului, tot așa există și o lege a maximului, și toată dibăcia, constă în menținerea la limita optimă, căci orice depășire,—ceea ce înseamnă și o cheltuială în plus—nu mai reprezintă nici un plus de productivitate, deci cheltuiala și munca făcută rămân nerăsplătite.

Cei trei factori naturali în agricultură sunt: pământul, clima și munca omenească.

Pământul din p. d. v. tehnic

1. Prin suprafața solului pus la dispoziția agriculturii se asigură sediul natural și necesar dezvoltării normale pentru plantele cultivate.

2. Prin calitățile sale fizice și chimice, pământul poate fi cultivabil sau nu, după cum posedă acel minim necesar de condițiuni, care să permită dezvoltarea unor anumite culturi agricole.

3. Prin cantitatea de substanțe nutritive ce posedă, pământul se prezintă în condițiuni diferite de fertilitate.

Pământul este un factor de producțiune cu caracter de monopol pentru că nu poate fi sporit, ci este mărginit.

Pământul poate fi considerat și ca un produs a muncii omenești și al monopolului.

C l i m a.

Factorii climatici sunt: căldura, umiditatea, lumina, vântul, electricitatea și gradul de curățenie al aerului.

Clima are o înțoită însemnătate pentru agricultură: una de ordin tehnic și alta de ordin economic.

A. Schimbările brusce de temperatură, dela limite inferioare la limite superioare, sunt nepotrivite pentru o cultură normală.

Condițiunile climatice depind de: 1. Situația geografică a unei localități; 2. Altitudinea solului față de nivelul mării; 3. Apropierea sau depărtarea de mare; 4. Prezența de întinse suprafețe păduroase, de lacuri, de bălți etc.; 5. Orientarea așezării munților; 6. Orientarea terenului față de punctele cardinale.

Gradul de umiditate al atmosferei, înrăurește într'o mare măsură dezvoltarea culturilor agricole.

Se știe că în viața plantelor lumina joacă un rol important. Deasemeni și vânturile, aduc ploi sau curăță atmosfera.

Gradul de curățenie al aerului ca și gradul de încărcare cu electricitate, sunt elemente climatice ce influențează creșterea plantelor.

B. 1. Cu cât condițiunile climatice sunt mai puțin favorabile, cu atât necesitatea intervenției muncii omenești este mai mare.

2. Cu cât condițiunile sunt mai puțin prielnice, cu atât costul producției agricole este mai ridicat.

3. Cu cât condițiunile climatice sunt mai puțin prielnice, cu atât rentabilitatea agriculturii este mai slabă.

Cu un singur cuvânt condițiunile climatice în agricultură joacă un rol mare, căci ajută la creșterea plantelor în condițiuni prielnice de dezvoltare a lor.

Munca omenească în agricultură.

1. Prima manifestare a muncii în agricultură are caracterul unei lupte cu natura.

2. Munca omenească poate fi socotită ca o colaborare de mare utilitate față de natură, în domeniul agriculturii.

3. Munca omenească în agricultură are un caracter cu totul deosebit de acela al muncii din celelalte domenii de activitate economică.

4. Munca mecanică, adică întrebuințarea mașinismului este mult mai redusă în agricultură, decât în alte domenii de producție economică.

5. Dar munca în agricultură are valoarea și eficiența ei și după condițiunile generale în care ea este efectuată.

Sunt mai multe forme de manifestare ale muncii agricole: a) munca liberă și munca silnică; b) munca proprietarului și cea a salariatului; c) munca empirică și cea rațională.

C. În sfârșit valoarea pământului sporește continuu prin intervenția muncii omenești.

Prin intervenția muncii omenești în agricultură, rezultă mai multe sisteme de exploatare și anume:

A. Prin „exploatare agricolă extensivă”, se înțelege acea formă de exploatare în care contribuția naturii (pământ și climă) este mai mare, iar contribuția muncii și a capitalului este mai mică.

B. Prin „exploatare agricolă intensivă”, se înțelege acea formă de exploatare în care participarea muncii și a capitalului este mai accentuată, sub cele mai variate forme, în vederea ajutorării și utilizării la maximum a forțelor date de natură (solul și clima).

Din p. d. v. tehnic agricol, noțiunea de extensiv și intensiv, înseamnă proporția de muncă și capital raportată la producțiunea obținută pe unitatea de suprafață cultivată.

Scopul general e următorul: sporirea producției agricole în cantitate pe unitate cu verificarea tuturor principiilor științifice.

Din p. d. v. economic, noțiunile de extensiv și intensiv, sunt exprimate în bani al unei rentabilități mărite.

Plusul de rentabilitate este determinat nu numai de plusul de cantitate, ci și de nivelul prețurilor produselor. Dacă prețurile se urcă, pe lângă plusul de producție se mai câștigă și diferența de preț. Aceasta este situația optimă. Dacă prețurile scad, plusul de producție nu acoperă nici cheltuielile și prin urmare regimul intensiv nu dă rezultate, fiind preferabil regimul extensiv.

Prin urmare nivelul prețurilor determină regimurile de exploatare.

Diferite forme de exploatare.

Forme precursorii de exploatare avem: vânatul, creșterea vitelor în forma nomadismului. În agricultură a existat o strânsă legătură între creșterea vitelor și pământ. Sistemul economiei pastorale, constituită o altă formă caracteristic primitivă de cultură a pământului.

O formă generală de organizare a exploatării pământului în scopuri agricole a fost și aceea a alternării: (culturi de plante, când scopuri agr. anexe—pășuni, fânețe, în vederea creșterii vitelor).

I. Sistemul economiei sălbatice pastorale.

Acest sistem se caracterizează prin împărțirea terenului: una destinată culturii plantelor agricole și alta destinată pășunilor necesare creșterii vitelor.

II. Sistemul economiei agricole forestiere.

Prin acest sistem se urmărește a se da în cultură agricolă, terenuri păduroase. În America de Sus (Brazilia) în America de Nord (Canada), pădurea se taie, apoi i se dă foc. Cenușa se amestecă cu humusul vegetal al pământului și astfel pământul se îmbogățește cu materii pentru plante agricole, dacă pământul se epuizează de materii (adică substanțe hrănitoare plantelor), se părăsește d. p. d. v. agricol și se replantează iar cu pădure.

III. Sistemul câmpurilor.

Terenul se cultivă împărțit în mai multe porțiuni numite „câmpuri” în vederea întrebuințării lor alternative, — numit și **sistem cereal**;— la bază e principiul rotațiunii.

Unul din câmpuri se odihnește (pășune sau islaz). Un astfel de sistem de exploatare întrunește unele elemente ale sistemului intensiv.

Câmpul lăsat să se odihnească, a fost cultivat cu trifoi sau plante producătoare de venit (leguminoase, solonee, etc).

Creșterea vitelor în grajduri.

Un astfel de sistem de exploatare, mai atârână și de forma de proprietate.

IV. Sistemul alternării plantelor.

În acest sistem tot pământul este întrebuințat la maxim, cul-

tura diferitelor plante alternează. Păroasele alternează cu prășitoarele și furajere. Munca este intensivă. Vitele trebuiesc ținute în grajduri, acest fel de creștere al vitelor se numește „**stabulațiune permanentă**”.

V. Sistemul economiei libere.

Este sistemul de exploatare cu maximum de intensitate, care își orientează cultura pământului nu după considerațiuni tehnice agricole, ci după coniectura economică. Se cultivă plante ce se cer pe piață.

Pământul îngrășat continuu. Munca maximă și la timp.

După cele expuse mai sus, constatăm că în agricultură joacă un rol mare și munca omenească, dar mai mult, felul sistemului de exploatare, care să dea maximum de randament și foloase pentru om și economia națională în general, —bazat pe principii științifice și condițiuni de raționalizare prielnice și cu mult folos agriculturii.

Locuitorii țării noastre, ocupațiunea lor de căpetenie fiind agricultura, ar fi de dorit ca acești agricultori să cunoască sistemele de exploatare în agricultură și să le întrebuițeze pe o scară întinsă pentru ca pământul să dea maximum de randament și foloase pentru economia națională.

Avându-se în vedere, că, înainte de război, România era a treia țară din Europa, ca exportatoare de cereale, grâul românesc fiind foarte căutat în țările din occident.

Dar după război, când marea proprietate a fost aproape desființată prin împrumutarea țăranilor luptători întorși la vetrele lor, în urma promisiunii M. S. Regelui Ferdinand I ca, țăranilor li se va da pământ. S'a respectat făgăduiala Regelui, făcându-se exproprierea și împrumutarea.

Dar aceste au distrus adevărata exploatare a pământului ce se făcea înainte de război; exproprierea și împrumutarea s'au făcut în condițiuni dezastruoase, căci prin lege s'au uitat a fi obligați țăranii să cultive pământul rațional, prin organizații de obștii mari pe sate sau pe comune, cari obștii să fi fost înzestrate cu mașini agricole moderne și câte un cunoscător în materie agricolă (agronom). Din care cauză agricultura țării românești a suferit f. mult și a decăzut exportul de cereale și pentru care cauze „**economia națională**” a avut consecinți dezastruoase.

În unii ani, nici n'am mai făcut export de cereale, și chiar dacă am făcut, însă foarte redus, ne mai contăm ca țară exportatoare cum contam înainte de război fiind a treia, iar astăzi a 16.

După cum am arătat mai sus, agriculturii noștri ar trebui să li se dea o cultură mai bună în această privință și să cunoască bine sistemele de exploatare în agricultură, căci numai agricultura este baza economiei noastre naționale, și printr'o raționalizare a sistemelor de exploatare în agricultură, s'ar obține maximum de randament și rentabilitate și ne-ar scăpa de criza care bântue încă.

„CETĂȚUIA“

(MONOGRAFIE)

Spre răsărit de satul Siliștea și de șoseaua ce duce de la Târgul Buhușului spre Roman, drept în spatele satului Lipoveni, se înalță falnic: „Cetățuia“, regele tuturor dealurilor de prin împrejurimi; sau „Reduta“, cum i-a rămas numele din bătrâni.

E cel mai înalt și mai măreț deal de pe valea Bistriței și până în vadul Siretului. Ca un zăvod bătrân, cu botul spre miază-noapte, stă par'că sprijinit pe două labe, între pâraele Șarpele și Borcea, lăsându-și coada lungă, până la Fântâna-Tălharului. Pe coaste și pân'la poale, e acoperit cu păduri bătrâne de stejar și fag, lăsând numai pe vârf, o poiană cu luminiș, de unde pe vreme bună și senină, se vede ca într'o covată orașul Piatra-Neamț; iar înspre miază-noapte-răsărit, târgul lui Roman Mușat.

Să nu'ți fi călcat piciorul neam de neam pe aici, totuși prin prezentarea și așezarea strategică și pitorească, bănuiești fără să vrei, că acest deal, trebuie să fi avut și vre'un rost oarecare, în trecutul istoric al poporului nostru.

Un deal ca un ou, în vârf platou și pe coaste tihare.

Așezarea netedă de deasupra, e tăiată de un șanț adânc, în formă de litera B, cu fundul săpat și margini largi, c'am cât două bețe de prăjină.

În adevăr, Vătavul Ion dela curtea boerească a boerului Iordache Nanu, povestea când n'avea ce face, că aici în vremea veche, au fost redute și ascunzătoare domnească. Deși vătavul nu știa nici o buche de carte, a venit din moși-strămoși povestea până la el: „Pe când tatăl lui Ștefan Cel Mare, Bogdan Vodă, copil din flori a lui Alex. Vodă, stăpânea domnia Moldovei, un oarecare Petru Aron Călugărul, în dorința lui de a-i lua scaunul domniei, a strâns un stol de o sută de arcași și călăreți vestiți și'n noaptea de Vineri spre Sâmbătă, la 15 Octombrie 1451, porni în trapul cailor, spre satul Ruseni de lângă Suceava, unde Bogdan-Vodă, petrecea la o nuntă a unei cumnate de a lui. Pe după miezul nopții, când veselia era în toiul ei, deodată casa fu înconjurată de călăreții trufașului Aron, — care punând mâna pe Bogdan, l-a scos în mijlocul curții și în răcnetele lunei împrăștiate, i-a zburat capul. Cu mâinile pline de sânge, ucigașul lui Bogdan, i-a luat în urmă și domnia; însă Dumnezeu nu i-a ajutat să facă mulți purici pe scaunul ei; căci după un

șir de domni slabi și șovăelnici, iese ca din pământ, Ștefan Vodă Cel Nou și Tânăr.

La auzul acestei vești, oștirea domnească a lui Petru Aron, porni vijelioasă asupra lui Ștefan Cel Indrăzneț.

El venia de prin părțile Putnei, de pe drumul cel mare, care leagă Buzăul cu Bacăul. Drum bun și bătut de carele negustorilor Armeni și Galițieni. Ștefan, ținu tot stânga Siretului până în ținutul Romanului. În dreptul satului Doljești, unde se întâlnesc cele trei districte : al Romanului, Sucevei și Hârlăului, oștirile au trecut prin vad la Hreasca și s'au întâlnit cu a lui Petru Aron. După o luptă, Ștefan a împrăștiat și a pus pe fugă călăreții călugărului. El, îngrozit, o tunde spre apus și se cuibărește pe dealul Cetățuia, depe Valea-Orbicului, în ținutul Neamțului, ca la un ceas de „Doamne ferește“, să-i fie mai aproape pasurile Carpaților.

Oploșit pe dealul Cetățuia, își face întărituri puternice; dar nu prinde nici aici bureți, că Tinerelul — Ștefan, îl miroși bine și înconjurând Cetățuia, scoase cu nepus în masă, fugarul din bârlog. Il ajunge și-i zdrobește oastea rămasă, pe Valea-Orbicului. Bătut și amărât, Petru Aron ia drumul Bucovinei.

Aici sfatul de boeri, s'a desfăcut de el și mitropolitul Teoctist, îl părăsi și cu grijă de St. Mir, își luă catrafusele, pe Valea-Siretului în jos, înaintea lui Ștefan-Vodă. Intre sulite și sunete de bucium, mitropolitul unge pe Ștefan cu mir stințit și'l întărește pe viață, în scaun domnesc“.

Nu multă vreme după aceea și capul lui Aron-Călugărul, s'o desfăcut de trup; căci zice la Sfânta Scriptură : „Cine scoate sabia, de sabia va peri“.

Așa a fost și nu-i poveste; că pe la anul 1876, baba lui Costea de pe Orbic, pe când săpa într'o lutărie pe dealul Nucului, a găsit în pământ o pereche de scări de aramă, cu lanțuri cu tot, precum și capul dela oblâncul șeei, pe care era săpată pajura domnească și stema Moldovei. Acestea's semnele trecutului și sfârșitul unui călăreț căzut cu cal cu tot, în râpile de pe Valea-Orbicului, în toiul luptelor lui Ștefan cu Petru Aron, în început de primăvară, prin jumătatea lui April, 1457. Aceste podoabe istorice, vor vorbi viitorului și urmașilor, de acolo din muzeul istoric al Capitalei, unde au fost așezate la locul de cinste. Și dacă oamenii de știință, sau acei care umblă cum zice Românul : „după potcoave de cai morți“, cred că osul omului poate trăi în pământ și cinci sute de ani, atunci o tidvă de barbat, din care lipsesc parte din dinți și măsele și cu o tăetură adâncă în osul frontal, este și ea o dovadă vie, a rămăși-

telor, de pe urma lup'elor cu sabia, din vremurile de atunci. Și lângă ea, cu ocazia unor săpături întâmplătoare, la un beci pe dealul Dolca, s'a mai găsit și un buzdugan de fer, lung de o palmă domnească, căruia rugina vremii, nu i-a mai lăsat, decât ridicăturile conice și coada subțietă, care pentru a fi mai îndemânoasă, se băga într'un băț mai lung de lemn de corn. Cel dintâi semn, găsit de mine, l'am dat pentru muzeul liceului Petru-Rareș din Piatra-N.; iar buzduganul, se află și azi în păstrarea pictorului Honoriu Crețulescu, care pe lângă alte arme vechi: pistoale cu cremene, veșminte popești, icoane șterse, cărți scrise de mână și diferite vase de metal și lut, cu incrustături și înflorituri de pe atunci, ocupă un colț din gândul frumos, ce l'are artistul, pentru înființarea unui muzeu regional, prin părțile noastre,

Pe la șezători în nopțile lungi de iarnă, tot bătrânii satului mai povestesc, că'n graba fugei, Aron-Vodă, n'a avut vreme să-și ia averile și bănetul domnesc. De aceea și azi, în fiecare an în noaptea dinspre Vinerea Scumpă, cine-i năccut în ceasul acela și i-a pus mă-sa în scaldătoare trei fire de busuioc, ca să fie cu noroc, vede arzând comoara Cetățuei. Și părintele Vasile, ani dearândul a tot pândit comoara asta și a însemnat locul din ochi, că de la casa Sf. Sale și până'n vârful Cetățuei, nu-i mai mult decât câteva bătăi de pușcă, în zborul pasărei. Dar de pe spusa lui Vătavu Ion: că el odată când flăcăia, c'am prin 1790 și tot într'o noapte din săptămâna mare, a zărit arzând pe vârful Cetățuei, o pară roșe, care bătea câteodată și în albăstriu. Și fără să mai dea de veste la alți flăcăi și-a luat inima în dinți, în mână un ciomag nodoros și făcând semnul sfintei cruci, a luat-o cu ochii țintă, spre locul cu pricina... Dar degeaba, că la treburi de acestea, mare-i Dumnezeu, da-i mai meșter dracul. Când a intrat sub poala pădurei, i se părea, că face un pas înainte și doi înapoi. Părul ise zburlise și pălăria nu-și mai afla loc pe cap; iar cioatele din tihăraie, cu ochii holbați de licuricii întunecimei, par'că jucau cărășelul înaintea lui, gata, gata să-l înșface. Dar nu s'a dat. Bâjbâind ca orbul șanțului, făcea din când în când cruce cu limba pe ceriul gurii, bătea vartos cu ciomagul prin copaci și de frica celui ce stăpânește comorile, a ținut-o tot într'un șuer, până în poiana Cetățuei.

Ostenit peste măsură, mai mult de trică de cât de drum, s'a așezat pe brânci pe un dâmb, a scos jascăul cu tutun ca să facă o țigară și să-și mai alunge cel urât... N'apacă să aprindă bine iasca și când își aruncă ochii în zarea poenei,

c'am prin locul unde a văzut el arzând comoara, trei călugări mari și negri ca noaptea, cu ochii holbați cât cepele, veneau tropăind spre dânsul.

De groază, a uitat că-i vătav la curtea boerească și că-i cel mai voinic flăcău din sat. Nu știu dacă a mai răsuflat vre'odată până acasă,..

Atâta își mai aducea aminte: că adoua zi spre seară, l-a strigat la gard moș Priseacă, ciobanul de la oile boerești și i-a dat ciomagul și jașcăul cu tutun. Ce'or fi mai povestit amândoi, habar n'avea. Atâta dcar, că din Joi-Mari și până la Cuvioasa-Lisaveta, a doua zi de Sf. Gheorghe, noaptea, c'am pe vremea ceja când doarme și apa, a tot trepădat mereu ca un smintit ulița lui popa Vasile, să-i citească de spăriet și din moliftelnicul cel mare, desbrăcând Sfinția-Sa pe el, veșmintele din noaptea Invierei.

Cu pățania asta, vătavul Ion, a tăiat pofta oricui, să-și mai boldească ochii noaptea, pe coclaurile Cetățuei, după căldările cu galbeni domnești, a lui Petru-Aron.

TH. URSU

DELA REVIZORATUL ȘCOLARRaport general anual.**1. Intinderea județului.**

Județul Neamț, în suprafață de 4502 km. pătrați este împărțit în șase plăși cu 60 comuni rurale și trei urbane. Populația totală a județului după ultimile statistice este de 226.788 suflete.

2. Populația școlară.

Populația școlară în cursul anului 1935—1936, a fost următoarea: în cele trei comuni urbane 4517 băieți + 4340 fete, după recensământ. Total 8857 elevi recenzați. În cele 60 comuni rurale 18.192 băieți + 17.667 fete, total 35.858.

Total general pe județ după recensământ, 22.709 băieți + 22.006 fete, total 44.715 elevi recenzați.

3. Numărul școalelor.

În anul școlar 1935—1936, au funcționat un număr de 249 școli și grădini de copii, dintre care: 30 școli urbane, 10 școli suburbane, 196 școli rurale, 9 grădini de copii urbane și 4 grădini de copii rurale.

4. Personalul didactic.

În cele 30 de școli urbane și 9 grădini de copii urbane, au funcționat 125 învățători, învățătoare și conducătoare; iar la cele 206 școli rurale și 4 grădini de copii au funcționat 542 învățători și 4 conducătoare. În total avem 249 școli urbane și rurale cu 641 învățători.

5. Obligatorietatea.

După recensământul din vara anului 1935, populația școlară între 5 și 18 ani, a fost următoarea:

În cele trei comuni urbane între 5—7 ani recenzați 1380; înscriși în cataloage 721; frecvenți 611. În comunele rurale între 5—7 ani, recenzați 318; înscriși în cataloage 318; frecvenți 166; Total pe județ dela 5—7 ani, recenzați 1692; înscriși în cataloage 1039; frecvenți 777.

6. Tabloul elevilor înscriși 7 la 16 ani.

Pop. școlară	cl. I—IV	cl. V—VII	Total
Urbană	3553	760	4313
Rurală	18979	6175	25154
Școală part. și fam.			720

7. Tabloul elevilor frecvenți 7 la 16 ani.

Pop. școlară	cl. I – IV	cl. V – VII	Total
Urbană	3209	389	3598
Rurală	16372	4134	20506
	Total general		24104

8. Tabloul elevilor promovați.

Pop. școlară	cl. I – IV	cl. V – VII	Total
Urbană	2731	287	3018
Rurală	14323	3324	17647
	Total general		20665

9. Tabloul absolvenților.

Pop. școlară	cl. VII	Total
Urbană	44	448
Rurală	404	

10. Tabloul elevilor repetenți.

Pop. școlară	cl. I – VII	Total
Urbană	638	6874
Rurală	6236	

11. Tabloul elevilor cu alte situații.

Pop. școlară	cl. I – VII	Total
Urbană		2967
Rurală		

CURSUL COMPLIMENTAR

Din totalul de 44.716 elevi recenzați, au fost înscriși la cursul complementar 6935 elevi din care au frecventat 4523, cei care reprezintă un procentaj de 65%. Din totalul de elevi înscriși la cursul complementar, au promovat 3587 elevi, adică un procentaj de 79%.

12. Amenzi școlare.

În cursul anului școlar 1935—1936, suma totală a amenzilor s'a ridicat la 101.915 lei, propusă, iar din această sumă s'a încasat 9317 lei.

13. Localuri de școală.

Din cele 30 școli urbane au localuri proprii numai 17 cu un număr de 75 săli de clasă în condițiuni foarte bune, iar din cele 219 școli rurale și grădini de copii au localuri proprii numai 135 cu 308 săli de clasă în condițiuni bune.

14. Construcții școlare.

În cursul anului școlar 1935—1936, s'a cheltuit din bugetul județului, pentru continuarea lucrărilor de școli la cele neterminate și pentru reparații strict necesare, suma de lei 317.000.

Această sumă s'a repartizat la 26 școli și anume: Hârtop, Grințieșul Mic, Bicz, Borlești, Bodești de sus și de jos, Oșlobeni, Calu Poeni, Turturești, Schitu, Mănioaia, Zberești, Cășăria, Filioara, Davideni, Boboești, Siliștea, Bărcu, Șerbești, Chisirig, Chilia, Talpa, Țibucani, Oanțu, Ghindăoani și Piatra-Neamț.

Dela Ministerul I. P. s'au dat în 1935—1936, la 32 școli suma de lei 250.000, repartizată la următoarele: Hârtop, V. Seacă, Agârcia, Cotârgești, Oșlobeni, Poeni, Turturești, Mănioaia, Unghiu, Izvoare, Cășăria, Sarata, Filioara, Săcălușești, G-ral Averescu, Ingărești, Topolița, Itrinești, Luncași, Boiștea, Oglinzi, Răucești, Totoești, Goșmani, Poloboc, Șerbești, Homiceni, Talpa, Țibucani, Ghindăoani, Lunca, Traian.

Deci în cursul anului școlar 1935—1936, s'au cheltuit de județ și M. I. P. suma de lei 567.000. Pe lângă această sumă s'a mai făcut o sală de clasă la școala din Holda Broșteni, prin compensație cu județul de Domeniul Princiar din Broșteni. S'au mai dat de Casa Școalelor sume prin prefectura, școalelor din Reditu, Țibucani, etc. S'a dat 8000 m. c. material lemnos de Ministerul de Domenii, pentru construcțiile școlare, s'au dat 610 pupitre școalelor din județ prin M. I. P.

Pe lângă acestea, s'a venit în ajutorul școalelor cu lucrări în natură din rămășiți și adiționale. S'au construit și terminat școli la Bicz și Agârcia cu mijloace aproape locale.

La această operă de construcții școlare, comitetele școlare de construcție, cât și directorii de școli primare și învățătorii, au pus tot sufletul pentru bunul mers al construcțiilor școlare, mergând unii până la sacrificii materiale, împrumutând personal sume însemnate de bani în acest scop.

15. Asistența socială.

Problema asistenței sociale, trebuie să preocupe în cel mai înalt grad atât pe organele școlare cât și pe toți doritorii de înaltare culturală a poporului și iubitorii școlii.

O frecventare regulată a elevilor săraci, cari alcătuiesc marea majoritate a populației școlare, va fi legată totdeauna de o bună asistență școlară. Din acest punct de vedere totuși nu s'a făcut cât

trebuia în cursul acestui an școlar dealtfel ca și în anii precedenți.

Cu toate stăruințele depuse de subsemnatul pe lângă prefectul județului de a se prevedea la toate bugetele comunale o cotă specială pentru asistența școlară, din cauza crizei în care se află nu am putut reuși să se prevadă asemenea cote. Totuși subsemnatul cu un comitet am organizat o serbare la grădina publică cu un rezultat material de lei 20.400 din care sumă s'a venit în ajutorul elevilor săraci cu cărți. Iar la Crăciun idem, un comitet de doamne au colectat de prin orașul Piatra-N., haine și bani, care s'au împărțit copiilor săraci.

Primăria Piatra-N. a fost cea mai darnică căci singură a contribuit cu suma de lei 17.691 pentru ajutorarea copiilor saraci.

În bugetul comitetului școlar comunal, este prevăzută suma de lei 4000 pentru procurarea de cărți la începutul anului școlar elevilor săraci.

Prin sfaturi circulări și exemplul nostru, foarte mulți colegi au format comitete de asistență prin comuni, care au dat rezultate multumitoare acolo unde au funcționat.

Un mare ajutor al asistenței școlare avem în domnul Dr. C. Petrescu, care a ajutat cu bani diferite comitete din județ, pentru asistență socială. În anul școlar expirat, au funcționat în orașul Piatra pe lângă școlile primare, 4 comitete de asistență, care au venit în ajutorul elevilor cu haine și hrană, iar în județ au funcționat 15 cantine școlare care au fost subvenționate de serviciul sanitar cu diferite sume de bani.

Anul acesta învățătorii nemțeni au contribuit cu suma de lei 18.000 pentru ajutorarea infometaților din Basarabia.

16. Persona'ul didactic.

T A B L O U

Sexul			Nționalitatea și Cet.	Gradul în învățământ			
B.	F.	Total		Români	Prov.	Def.	Gr. II
357	311	668	668	118	320	142	88

Repartizând populația școlară urbană, la cei 125 institutori, învățătoare și conducătoare, ar veni de fiecare învățator câte 70 de elevi în vârstă de școală, câte 40 înscriși, câte 33 din cei care au urmat regulat și câte 24 din cei promovați; în învățământul primar rural repartitia la 456 învățători, ar veni câte 65 din cei în vârstă de școală, câte 46 din cei înscriși, 37 regulați și câte 32 din cei promovați. Procentaj la sută pe județ la frecvenți pe județ este 81 la % și procentajul pe județ la promovați este de 83 la %.

17. Grădini de copii.

În anul școlar 1935—1936, au funcționat în județul Neamț, un număr de 13 grădini de copii, din care 9 urbane și 4 rurale. Au fost

Înscriși la grădinele de copii urbane 721 elevi, iar la grădinele rurale 318. Au frecventat regulat la urbane 618 copii și la rurale 166.

18. Cursuri de adulți.

În cursul anului școlar 1935—1936, au funcționat cursuri de adulți pe lângă 3 școli urbane și 25 pe lângă școlile rurale.

La aceste cursuri au fost înscriși la școlile urbane și rurale 394 elevi din care au depus examen în cursul lunii Aprilie un număr de 321 elevi, cari au fost promovați.

19. Situația materială a școalelor.

Plata personalului urban este de 8.252.280 lei, întreținere materială a școalelor urbane este de lei 1.130.779. Plata personalului didactic rural se ridică la suma de lei 18.256.292. Prevederile bugetare a comitetelor școlare rurale pentru întreținerea școalelor a fost de 1.700.000 lei.

Din aceste prevederi s'au încasat și varsat Comitetelor școlare suma de lei 1.190.000.

Din cifrele de mai sus se constată că întreținerea unei școli urbane costă 27.664 lei, iar una rurală 5.666 lei.

Calculând cât costă pe stat întreținerea unui elev de școală primară, am găsit următoarele cifre :

Urbani : Înscriși	1863 lei	Rurali : Înscriși	763 lei
Frecvenți	2229 lei	Frecvenți	940 lei

20. Comitetele Școlare.

Bugetul celor 17 școli urbane, trei ateliere și 5 grădini de copii din Piatra-N. a însumat anul trecut suma de lei 943.138 și s'a realizat suma de lei 816.254, ceiace ar reveni în mediu de școală câte 34.587 lei.

Bugetul celor 7 școli urbane din Tg. Neamț și trei grădini de copii, a însumat 175.000 lei, la prevederi s'a realizat suma de 145.000 lei, ceiace revine câte 14500 lei de fiecare școală.

Bugetul celor 4 școli și o grădină de copii din Buhuși însumează 180.000 lei și s'a realizat 169.525 lei, ceiace revine la prevederi de școală 36.000 și la realizări 33.905 lei.

Bugetul realizat al celor 60 comitete școlare rurale, însumează 1.120.000 lei, ceiace revine 5666 lei de fiecare școală rurală. După cum se vede sumele ce revin unei școli primare rurale, sunt destul de mici și e nevoie să se remedieze acest rău.

21. Starea Sanitară.

În general starea de sănătate a elevilor în cursul anului școlar 1935—1936, a fost bună. În cursul acestui an școlar, au fost suspendate cursurile la 16 școli primare din orașe și județ, din cauza: scarlatinei, pojarului, tusei convulsive și tifosului exantematic. Închiderea a durat între 3 și 14 zile.

Pricina acestor boale, pe lângă starea de mizerie din regiunile mai sărace, este și starea de incultură a populației noastre rurale.

Localurile de școală în majoritate sunt construite după planu-

rile tip de școli sistematice cu săli de clas mari, spațioase și sănătoase. Dintre localurile închiriate, o parte, din fericire puține la număr, lasă foarte mult de dorit, necorespondând cerințelor igienice și pedagogice. În aceste sate s'a luat măsuri de Prefectură, să se construiască școli noi, cum este cazul în următoarele sate: Țibucanii de Jos, Hârtop, Vlădiceni, Cășăria, Filioara, Frumoasa, Lingurari, Popești, Mănioaia, Poloboc, Nechit, Ghindăuani etc., școli ce vor fi puse în funcțiune, odată cu începerea noului an școlar. Sperăm că în scurt timp, județul nostru să fie înzestrat în toate satele cu școli spațioase și igienice. Mai rămâne deschisă problema întreținerii și curățeniei acestor localuri, ceiace acum lasă de dorit din lipsă de mijloace materiale.

22. Invățământul.

Din punct de vedere al numărului școalelor și al învățătorilor, învățământul primar în județul Neamț, se prezintă f. bine.

Nu este sat în care să nu avem școală.

23. Muzee școlare.

Fată de propaganda ce s'a dus și de prevederile legii, cele mai multe școli din județ, au început să-și formeze mici muzee unele care promit f. mult. Se remarcă muzeele dela următoarele școli: Dreptu Galu, Săvinești, Școala Nr. 3 Tg. Neamț, școalele Nr. 2 și 3 din Piatra-N., etc.

24. Case de economie școlară și cooperativă.

În anul școlar 1935—1936, a luat ființă cooperative și case de economie școlară la toate școalele din județ, fiind în cea mai mare parte forțați învățătorii de prevederile art. 119 din lege.

25. Cantine școlare.

În cursul acestui an școlar, au funcționat în orașe și județ, un număr de 11 cantine școlare. Sufletul și animatorii acestor cantine au fost tot învățătorii, care trăiesc realitățile elevilor mai mult ca oricine. Aceste cantine au venit în ajutorul elevilor saraci, cu hrană și îmbrăcăminte.

26. Ateliere școlare.

Au funcționat 20 de ateliere, din care numai la 3 au fost plătiți maeștrii și maeștrele de Stat. În restul comunelor unde au funcționat ateliere cu maeștri, plata a fost suportată de comitetele școlare. Pentru îndeplinirea prevederilor legale, în vederea avansărilor, aproape la toate școalele din județ, au funcționat mici ateliere școlare.

27. Cercuri culturale.

În anul școlar 1935—1936, au funcționat în județul Neamț, 31 cercuri culturale, care au ținut 443 de ședințe.

28. Cămine culturale și Case de sfat.

Au funcționat în județul Neamț, în cursul anului școlar 1935—1936, două case de sfat și 16 cămine culturale la care învățătorii au activat cu mult drag, pentru ridicarea nivelului cultural al sătenilor.

29. Serbări școlare.

În afară de cele 5 serbări școlare oficiale; 24 Ianuarie, 10 Mai, 8 Iunie, Ziua Eroilor și împărțirea premiilor, în județul Neamț, au mai avut loc 303 serbări școlare, la care s'au prezentat 66 piese de teatru. Aceste serbări sunt mult frecventate de săteni și este un mijloc de atracție pentru școală.

30. Coruri școlare.

În cursul anului școlar 1935—1936, au funcționat 14 coruri religioase, 80 coruri școlare, toate înființate și conduse de învățători.

31. Biblioteci școlare.

În cursul anului 1935—1936, au funcționat în județul Neamț, 88 biblioteci șc. Numai în acest an, în urma rapoartelor făcute, Casa Școalelor a dat județului nostru, un număr de 20 biblioteci.

32. Farmacii școlare.

Au funcționat 9 farmacii școlare, conduse de învățătorii din acest județ.

33. Asistență sanitară a școlărilor.

Județul Neamț, posedă o vilă la Techirghiol sat, unde se trimit copiii maraci și bolnavi pentru cura de mare. Conducătorul acestei Colonii, este Institutul Aristotel Teofănescu, dela șc. Nr. 3 băeți Piatra-N.

34. Cercuri de gospodine.

În județ este un singur cerc de gospodine, la care sunt înscrise cele mai multe învățătoare.

35. Grădini școlare și câmpuri de experiență.

Au fost cultivate sistematic un număr de 84 grădini școlare și câmpuri de experiență. Cultivarea lor s'a făcut în bună parte cu cerințele legii, regulamentului și a instrucțiunilor date de Onor. Casa Școalelor. Multe din aceste grădini și câmpuri de experiență, au fost adevărate modele pentru săteni.

36. Învățătorul ca factor cultural.

Rolul învățătorului ca factor cultural, mai ales la sat, este netăgăduit, cel mai important. De dânsul atârână lumina minților și formarea sufletelelor maselor în mijlocul cărora își îndeplinește misiunea, căci numai pe o ridicare culturală temeinică a satelor, se poate baza consolidarea statului. Pentru ca învățătorul să-și poată îndeplini cu succes înaltul rol cultural ce-l are în mijlocul satelor, trebuie el însuși să aibă o cultură aleasă, și întărit sufletește.

37. Învățătorul ca factor economic.

În mișcarea economică la sate din trecut, învățătorul a fost factorul cel mai însemnat. S'ar putea zice că a fost adevăratul formatoriu al acestei mișcări și principalul susținător al ei. Pe măsură ce s'a format și alte elemente dintre săteni, învățătorul s'a retras în mare parte, din conducerea

directă a instituțiilor economice, rămânând mai mult cu rolul de îndrumător, care astfel i se potrivește mai bine și este mai cu folos pentru școală.

38. Personalul de control.

Ca personal de control în județul Neamț, în cursul anului școlar 1935-1936, a funcționat ca inspector școlar de circumscripție D-1 Vasile Gaboreanu, iar ca revizor școlar amovibil al județului D-1 Simion Purice. Au funcționat ca subrevizori școlari: D-1 Grigore Vlad, inv. gr. I, tot anul școlar; D-1 C. Leonte inv. gr. I, luna Septembrie și Octombrie 1935; D-1 Vasile Dorohonceanu inv. gr. II, dela 1 Februarie 1936 până la finele anului școlar. S'au întrebuintat peste tot, 422 zile de inspecții și anume: D-1 Simion Purice revizor școlar 87 zile, D-1 Grigore Vlad Subrevizor școlar, 169 zile, D-1 Vasile Dorohonceanu 14 zile. Deși personalul de control și-a făcut conștiincios datoria, a fost plătit insuficient și chiar puținul ce i se cuvenea, nu i s'a dat în întregime. Astfel cheltuelile de deplasare din luna Aprilie și până acum, nu s'au plătit încă.

39. Cancelaria Revizoratului.

După dispozițiile legii cancelaria revizoratului, este condusă de revizorul școlar care este obligat să facă și zile de inspecție, are ajutor un singur secretar.

Fiind însă serviciul cel mai împcovorat din județ, și fiind peste putință să se îndeplinească cu un personal atât de redus, Onor. Ministerul a aprobat să funcționeze ca detașați un număr de colegi aduși cu posturile lor, sau în posturi de suplinitori.

Cu acest sistem însă niciodată nu este personal stabil și deci rutinat în lucrări de cancelarie.

Salarul ce se plătește la cei rumiți în posturi de suplinitori le este insuficient spre a face față cheltuelilor dela oraș și deci aş propune ca aceștia să primească leafa de suplinitori cu sporul de la oraș, iar titularii detașați la cancelarie, să li se plătească sporul și amputamentele colegilor dela oraș.

Este absolut necesar, ca la cancelaria Revizoratului, în afară de revizorul școlar, să fie un șef de biureu și cel puțin cinci impiegați, plătiți omește și cu drept de avansare în baza vechimei.

**Revizor Școlar,
S. PURICE**

Câteva lucruri vechi

de CONSTANTIN TURCU

Un popas scurt, de câteva ceasuri, la „Stejaru“ Pângărașilor, mi-a dat prilejul să întâlnesc pe gospodarul Alexandru Ghelase—cântăreț bisericesc și om cuminte și harnic la casa și în satul lui, însușiri pentru care, cred, oamenii din comună l-au ales cândva și primar.

Un om modest și cuviincios, cum sunt mulți pe malurile și dealungul Bistriței—mama noastră Bistrița, cum o numește, cu multă dreptate, cineva, un distins intelectual al județului nostru, despre care vom vorbi, odată, aici sau în altă parte. Dar, cu toată modestia lui, am avut bucuria să aflu că gospodarul Al. Ghelase—iubitor de slova de care îl leagă însăși meseria lui de dascăl bisericesc—e scoborîtor dintr'o familie de preoți și învățători, cărturari de care vor fi fost mulți și pe drept cuvânt, în preajma focarelor de lumină, de odinioară, din mănăstirile noastre multi-seculare, Bistrița, Biserioanii și Pângărașii.

Căci, iată, în gospodăria dascălului Ghelase, printré alte lucruri vechi, găsim:

- 1) Un Apostol grecesc din anul 1759, în legătură originală de piele.
 - 2) O Aritmetică „pentru seminarul Socolei“, tipărită la Iași în 1839, de A. Teodorescu, carte pe care se poate citi însemnarea: „această Aritmetică e a mea A. Ghelasie“.
 - 3) O vieață a Sf. Haralambie, tipărită la Brașov în 1838.
 - 4) O Istorie a Sindipii filosofului, tipărită la Sibiu în 1802.
 - 5) Un calendar pe anul 1872, tipărit de Gh. I. Lazariu, la Piatra, în tipografia „Muntele Pionul“ la 1871.
 - 6) Un manuscris, de câteva zeci de pagini, intitulat „Descoperire a Sfintei și Dumnezeieștii Leturghii“ care probabil e scris în preajma anului 1800.
 - 7) O Gramatică teologicească, tipărită la Iași în 1725, pe care se poate citi: „această gramatică este a preutului aice iscălit Alesandru duhovnic ot Stejarul, 1829.“
 - 8) Un „manifest“ politic, tipărit la 1840 și semnat de către Mihail Sturza, către „iubiții mei lăcuiitori din satul Stejaru“.
- Pentru cinstea cu care Domnitorul Țării se adresează locuitorilor și pentru înțeleptele și creștineștile lui sfaturi, acest „manifest“ ar merita retipărit și făcut cunoscut tuturor politicianilor noștri de azi.

În afară de aceste cărți, rămase dela înaintașii săi, gospodarul Al. Ghelase mi-a mai arătat câteva acte, nu prea vechi, dar pe care socotesc util a le transcrie aici. Din unul—un act de donație—se va vedea legătura strânsă dintre credincioșii și preoții de odinioară. Nu e nici o sută de ani de atunci și totuși câtă deosebire! Vom mai găsi, în el, mai ales nume de familii gospodărești, din satul Stejaru și Straja, din care multe vor fi dispărut azi cu desăvârșire. Din altul—un testament—se va vedea grija unui părinte pentru a-și orându-i avutul înainte de moarte. Din al treilea—un ordin de numire—vom afla cum se numiau învățătorii pe la 1860. Ordinul acesta e interesant, mai ales, prin aceea că poartă semnătura poetului Vasile Alosandri ca ministru al Instrucției Publice,

I

Actu de Weșnică Stăpânire.

Subsemnații veștitori în anexele Stejaru și Straja a comunii Pângarașu, plasa Muntele, județul Neamțu.

Avându în privire buna conduită și întreprindere celoru necesare în atribuțiunile religiunei ortodocse, printre noi locuitorii poporeni a Sf. Sale preutului Alixandru Gelase, fiindu parohu de miru a bisericei cu patronulu Sf. erarhu Necolae, din zisa anecse.

Avându în considerație că după legea rurală și destinațiunile astăzi în vigoare, noi am fostu constatați foști clăcași în anulu expiratu 1864, precumu comisie instituită pentru asemine ne-au doveditu, precum numaipuțin spiritul legeri, prin delimitarea d-lui ingineriu topografu, ni s'au datu la despoziție de înproprietărire locurile cuvenite nouă, pentru care treptatu plătimu despăgubirea proprietății cătră tesauru.

Considerându că astă moșie este a Statului, nu proprietate a vreunei persoane particulare, care să ne poată provoga donațiunile ce am face în spiritulu dreptului de înproprietărire, ce ni s'au datu de guvernulu constituționalu.

Adunându-ne la cancelaria primăriei astei comuni, am găsitu de cuviințe, în unanimitate, a hărăzi Sf. Sale parohului Alexandru Gelase, 79 (șapte zeci și nouă) prăjini locu celu are împregiurulu casei Sf. Sale de locuințe, afară de acelea 16 (șeisprezeci) prăjini destinate de regulamentul comunalu.

Care locu se megieșește despre Orientu cu dascălulu Neculai, despre meaze noapte cu imașul obștescu, despre Nordu și meaze zi cu locul bisericei. Această hărăzire am destinat-o a fi dinu întreaga câtime de locu cuvenitu noau, scăzindu-ne fiecare în specialu și apoi în totalu, analoghicosu pe câtime arătatorilor 79 prăjini, pe care le amu și încredințat la despoziție, dela anulu 1866 și daru pentru ca în viitoriu atâtu Sf. Sa, câtu și urmașei Sf. Sale, să fie deplini proprietari pe locul arătat, nestrămutat, de noi sau de urmașei noștrii. Ea am eliberatu actulu de fațe, sub ale noastre puneri de degite, adeveritu și de primăriea astei comuni, cu a căruea consimțimântu s'au votatu de l-au legalezatu întrucātu competența permite.

Datu astăzi 20 Noemvrie 1866.

Eu: Toaderu Chindea, Lazăr Antomoi, Andrieșu Gârcineanu, Petrea Nemțanu, Ilie a Vrănie, Nastasia Erimiei, Toader

a Perioi, Gavrilu Cărbune, Evtime Cărbune, Andrieșu Ceontu. Petrea a Niței, Gh. Rusu, Vasile Ion a Ioanei, Constantin Enachi, Ștefan Rusu, Palaghia Ion Rusu, Ionu Murariu, Gh. a Anei, Toader Surdu, Neculai Hopițu, Gh. Chindea, Ion Lăcătușu, Tanase Șova, Gh. Ghibincilu, Elinca Sălăgeanca, Luca Nechiforu, Dumitru Lucăi, Alecu Balanu, Iordache Călugăru, Radu Elisei, Gh. Olarașul, Dumitru Stoica, Ion Pașcu, Neculai Chițigoi, Costachi Zaharie, Ion Ungureanu, Dumitru Buculețu, Neculai Eanțu, Toader Buculețu, Ion Zaharie, Vasile Cercelu, Ion Ciubotariu, Grigore Olaru, Grigore a Ungurentu, Toader Țuțuianu, Ion Luca Nechifor, Gh. Bejănariu.

PRIMARIA COMUNEI PÂNGĂRAȚI

Conform declarații înregistrată la No. 797 de locuitori poporâni sus însemnați prin punerea de degete, se afirmă actul de față pe temeiul ziselor iscălituri

p. Primari ss) I. SAVA

Notari ss) C. Constantin

No. 776
1866 Noemvrie 29

Pecetea cu emblema } Dist. Niamțiu Pl. Muntele
o căprioară cuprinde: } Primăria Pângărați
1866.

II

D i e ă t ă

În numile Tatălui și alu Fiiului și alu Sfântului Duhu, aminu. Fiindu că ma amu văzutu în starea cea mai slabă a viții și fiindu că sfârșitul veții omenești este necunoscutu, de acea amu făcutu, din parte-mi această dieată în următoarele condiții.

1) Toate acaretile casnice, obectile și odoarele dinu trânsile și pe den afară, de împreună și cu locul de pe împrejurul casiloru, în numărul de una sută și douăzeci prăjini, care mi l-au dăruitu locuitorii, le dau de veci fiiului meu celui mai micu, Alexandru.

2) Precumu și vitile care le amu totu ficeorului meu Alexandru le dau, fără și facă vre o pretenție celelante neamuri și copii ai mei, neavându nici on dreptu.

3) Copila și o ție cu dânsulu până la căsătorii și și o înzestreze cu doi gonitori, una vacă și șesă oi cu mei și doi stupi.

4) Totu odată și fiiulu meu Alexandru este datoru a mă

griji după cuviință, după sfârșitul vieții mele, precumu și pe soția a mea, care încă acumu este răposată.

Care spre regulă s'au făcutu această diită, din parti me, întărită cu a me iscălitură și punire peceții bisericești, în ființa locuitorilor mai giosu însemnați, care au pusu și degitile, rugându și pe autoritate comunală de a legaliza această diită (sic) după forma cuvinită. Și care ar îndrăzni de a strica această diată si fie sub plăstămulu (sic) Sf. Neculai și a sfinților șapte sobore.

Sachelariul Alexandru ot Stejaru, adeverezu

1868 Octomvre 29

(L. P.)

*Eu Manolache Popa
Eu Vasile Eacobu Apetrii
Eu Ionu Gribincelu
Eu Georgi Gribincelu*

III

Bucuresci 1865 luna Ian. 27

PRINCIPATELE—UNITE—ROMÂNE

Ministeriulu Justiției, Culteloru

și

Instrucțiunei publice

Diviziunea I

Buroulu III

No. 3649

Domnule,

Vezând rezultatulu essamenului ce ai depusu înaintea D. Revisore respectiv, subsemnatulu te numesce Inveșiatoriu la comuna Vadurile, din districtulu Neamțu, plasa Muntele, cu salariu de lei 100 pe lună și alte benefice, recunoscute de Guvernu și de Comună, cu începere de la 10 Genariu 1865.

p. Ministru, V. ALECSANDRI

Capulu Divisiunei
indescifrabil

D-lui Al. Ghelasie,

Probleme școlare.

Toată impresionanta strădanie a Ministrului școalelor, domnul d-r Angelescu, nu poate, încă, rezolva problema școlii primare, fiindcă prea puțin își dau seama, ceilalți conducători, de însemnătatea acestei probleme. M. S. Regele a îmbrățișat școala primară în cunoscuta manifestare dela 8 Iunie a. c., dar sunt încă mulți din oamenii cu rol de conducători, cărora li se pare că prea mult se dă școlii primare. Ori, dacă, toți dorim să avem o viață organizată, conștientă și ordonată, nicăiri nu trebuie să se ațintească ochii nimănui, decât la școala primară. Aceasta este temelia vieții naționale și a omeniei, iar dacă lumea e așa cum este — de multe ori nelalocului — este produsul nostru și nu avem dreptul să ne plângem; astfel ne mustra, într'o poezie, poetul I. U. Soricu. Noi, învățători, răspundem că, dacă, este ceva bun în țara noastră — și este — asta-i rodul muncii noastre, pe când răul și destrăbălarea, sunt dovada imposibilității noastre de a interveni peste tot în toate și a nesocotinții cu care, adesea, se tratează, de către mulți, truda noastră. Adică, noi muncim din toate puterile să facem lumea așa cum trebuie să fie, dar nu putem face mai mult decât ni se dă posibilități să facem și nici la umbra autorității noastre subminată de indolența semidoctă și arogantă nu putem da rezultatele așteptate.

Problema școlii primare trebuie odată rezolvată cu curaj, în plinătatea ei pentru a-și putea îndeplini rolul și a da roadele dorite. Nimic nu trebuie cruțat și niciodată nu va fi prea mult acordat școlii primare. Iată, vom vorbi numai de câteva din problemele rămase încă nerezolvate și de care depind în cea mai mare măsură roadele școlii primare :

I. Se cere învățătorului să cunoască și să măsoare toate însușirile fiecărui elev ca să-l poată pregăti potrivit acestor însușiri; să întocmească fișe individuale. Dar, cum și cu ce să facă aceasta? Trebuie aparate și trebuie și pregătire specială. Fără aceste cunoașterea individualităților copiilor este o poveste. Apoi, mai cu seamă, trebuie să se știe studia unitățile sociale: clasa, școala ca să se cunoască însușirile și mentalitățile în grupuri pentru a se lucra potrivit lor. Să i se dea învățătorului, mai întâi posibilități și apoi ordine, să facă.

II. Se cere ca școala să aibă atelier și grădină model.

Dar cu ce? Să se dea unelte și pregătirea necesară și școala va fi exemplu tuturor pentru toate.

III. I se impune învățătorului aplicarea legii obligativității, dar se lasă deplină libertate, oamenilor streini de școală, să se amestece și să împiedice, prin demagogie, care se prinde pe ignoranța norodului, îndeplinirea legii. Toate sancțiunile din lege sunt numai pentru învățător și nimic pentru cei care-i stânjenesc activitatea.

Și, s'ar putea lua măsuri, măcar pe cale politică.

Domnul D-r Angelescu fiind om politic, ar putea exclude din partidul său politic pe toți acei nechemăți care-i sabotează legea și ar putea-o cere asta și celorlalte partide politice.

Să vorbească despre legea obligativității numai oamenii în măsură și acei cari răspund de aplicarea ei, fiindcă școala primară este in-

stituția dela care cerem așa de mult, dar în care demagogia politicianistă dă cu piciorul ca în ceva nesuferit, așa după cum bufnița a-vrea să distrugă soarele a cărui lumină îi stânjenește prădăciunile.

IV. O gravă problemă nerezolvată este cea a manualelor didactice, cu care se face cea mai grozavă speculă. Sunt peste 40 de consortii de autori de cărți didactice, care n'ar putea dovedi, decât în parte, pricepere sau gând curat, căci această meserie de autor didactic a ajuns o profesie, nu fiindcă ai ce să faci, dar fiindcă ai cu ce trăi din ea și încă bine. Nu mai vorbim de calitatea cărților, care lasă atâta de dorit, dar scumpetea este o adevărată piedică în aplicarea învățământului, care se zice că-i gratuit. Această problemă a eftenirii măcar, dacă nu a gratuității complete, a manualelor didactice, trebuie neapărat rezolvată așa cum se cade — și o discut de 4 ani în congrese și ziare da-i surdă toată lumea — altfel vom lua noi măsuri și nu vom mai cumpăra cărți p. copii. Vom preda după programa analitică și-i vom deprinde să scrie și să cetească depe diferite cărți de povești din biblioteca școlii. Voi fi primul care voi face așa, dacă nu se va lua nici o măsură.

V. O altă problemă este cea a pregătirii învățătorului și, mai ales, a învățătoarei, din punct de vedere medical. În mijlocul satelor învă. trebuie să știe ceva medicină, atât pentru săteni cât mai ales pentru copii.

Să i se dea posibilitate să înființeze farmacie și să primească o pregătire specială, care-l va ajuta foarte mult la creșterea copiilor ce-i sunt încredințați.

IV. Apoi pregătirea din punct de vedere profesional și general nu și-o pot face învățătorii cum doresc, din cauza lipsei de posibilități de a-și cumpăra cărți, care-s atât de scumpe, și a lipsei totale de biblioteci. Să se înființeze neapărat biblioteci pe centre, de unde, în schimbul unei cotizații; toți învățătorii ar putea cerceta cărțile ce le sunt de folos.

VII. O altă grea problemă, din care d-nul Dr. Angelescu, ca nimeni altul a rezolvat o bună parte, este cea a numirilor absolvenților de școală normală. Iată, de pildă, nici anul acesta nu vor fi numiți absolvenții din trei ani în urmă. Ce fac în acest timp acești tineri pregătiți și plini de energie? Se irosesc în mizerii și perd din pregătirea lor, așteptând să li se dea posibilitatea să muncească pentru luminarea poporului.

Nu mai e nevoie de dâșii? Să li se spună cu curaj aceasta. Nu sunt bani? Asta nu-i de crezut, căci sunt bani pentru atâtea! Să se facă dreptate peste tot și nimeni nu va rămâne pe dinafară și-apoi să se înțeleagă și dea posibilități Ministrului de Instrucție, să-și aplice planul, căci nu-mi închipui că în planul acela, în care se află scris câtă nevoie anuală este de învățători și câți absolvenți sunt, să se găsească socoteala anormală, ca un absolvent de școală normală să fie numit la 4—5 ani după absolvire. Și de ce se petrec lucrurile așa? Este asta o problemă ce-și așteaptă soluționarea imediată spre a nu deveni un scandal și o rușine.

Să se numească toți și să li se ceară apostolat și vor face cu toată inima. Fața țării s'ar schimba la o însuflețire generală în urma unei dreptăți, iar cele 150.000.000 zile de lucru câte se pierd, pe an în țara noastră, întrebuințate, măcar în parte, ar săvârși lucrări cel

putin cât $\frac{1}{3}$ din bugetul statului Și asta o pot face învățătorii, a-cești tineri nenumiți și ceilalți, dacă li se dă posibilitate.

Am vorbit numai de câteva din probleme, fără să amintim despre localuri de școli, material didactic, mobilier, etc., și totuși sunt destule. Dacă toată lumea ar înțelege, și va înțelege odată c' așa-i drept să fie, atunci rezolvarea acestor probleme n'ar trebui să mai întârzie și atunci, abea, s'ar vedea ce poate face școala primară, dela care așteptăm minuni, dar nu-i dăm decât forțe de gloabă.

Nu numai d-nul Dr. Angelescu este dator să muncească pentru rezolvarea acestor grave probleme, dar toți conducătorii să-i dea ascultare și sprijin, mai ales că supt încurajați, acum, de augusta apreciere a M. S. Regelui.

Să se rezolve cum trebuie aceste probleme ale școlii primare și, noi învățători, ne vom face datoria cu sacrificii chiar până la jertfă.

MIHAI AVADANEI

Din Tazlău.

In ziua de 9 August 1936, s'a comemorat, la școala din Tazlău, 70 de ani de existență a acestei școli. Inițiativa acestei comemorări, aparține D-lor Ioan Mironescu, prof. Univ. Iași, Onoriu Mironescu, prof. Constanța, tiii fostului învățător I. Mironescu dela această școală; Invățătorii din Tazlău și toți intelectualii absolvenți ai acestei școli. Au luat parte mulți săteni din Tazlău și împrejurimi, îmbrăcați frumos național precum și toate autoritățile județene împreună cu un însemnat număr de intelectuali din județ.

Dăm, mai jos, cuvântul școlii, rostit cu acest prilej, de Domnul Revizor școlar Simion Purice.

Domnilor,

Exemplu ce ne-a fost servit, prin serbarea zilei de azi să ne fie de pildă nouă celor care luând parte la ea și să facem tot posibilul să tie cunoscută de toți bunii români și cu tragere de inimă și dragoste față de mediul din care ne-am ridicat și față de prima instituție de educație și cultură care este școala primară.

- Prin exemplul dat de Domnul președinte al acestei re-

uniuni, iese în relief cu prisosință rolul mare și importanța desăvârșită a școlii primare.

— Cât de bine nu s'ar fi simțit și nu se simte D-sa acolo sus, unde meritele sale excepționale l-au ridicat!

— Dar, D-sa, care ilustrează și înalță instituția la care servește, nici odată și cred că mult l-a muncit gândul ca să se gândească la prima instituție de educație și cultură care i-a pus condeiul în mână și i-a deschis drumul spre ascensiunea unde se află!

— Exemplul dat de D-l profesor universitar *I. Mironescu* feciorul și bradul acestui sat și a regiunii chiar, ne servește în cel mai înalt grad că: cultura și educația ori cât de frumoase ar fi și ori unde te-ar ridica, nu fac două parale dacă ai rupt legătura cu mediul din care ai plecat și mai ales dacă îți renegi obârșia și tradiția.

— D-sa care este și un vizionar, vine azi prin acest exemplu și aplică această viziune prin vorbele: „Intoarceți-vă de unde ați plecat, puneți-vă, voi care ați avut mai mult noroc de lumină și cultură, la dispoziția fraților voștri a căror soartă a fost mai vitregă, și mână în mână cu forțe înzecite să colaborăm la ridicarea acestui neam“.

D-le profesor, D-v ați înțeles murmurul adevărat al acestui neam, D-v veniți și-l exemplificați! — Să dea D-zeu ca exemplu dat azi să fie pildă veșnică de colaborare între cei de sus și cei de jos!

Asistent

RECENZII

Anuarul Liceului „Petru-Rareș“ Piatra-Neamț

1934—35.

Pico dela Mirandolla¹⁾ spunea că: cunoaște și știe să discute „de omne scibile“²⁾ și nimeni nu l'a contrazis; în afară de Voltaire, care în derîdere, după 400 de ani de la moartea lui, l'a complectat adaugând „et quibusdam alliis“³⁾

Am făcut și eu și poate mulți dintre Domniile Voastre,

1) Savant din Evul Mediu.

2) De tot ce se știe.

3) Și oeva pe deasupra,

cetitorii acestei reviste, greșala lui Pico dela Mirandolla, susținând că știu și cunosc întreaga regiune a județului Neamț; deabea când mi-a căzut în mână Anuarul Liceului „Petru-Rareș” Piatra-Neamț, anul 1934–35, mi-am dat seama cât de rău m’am înșelat și câte mai sus de cunoscut pe această mică regiune de pământ românesc, atât de bogat în clădiri culturale, monumente istorice și religioase și mai ales în frumusețe ale naturii.

Incerc să vă prezint acest anuar, care mi-a plăcut foarte mult și care are mai multă valoare intrisecă decât toate anua-rele școlare românești la un loc.

Acest anuar școlar își propune, dela început chiar, să facă cunoscută Regiunea Județului Neamț tuturilor acelor ce vor să o cunoască. Ideea unei asemenea lucrări o găsesc nouă și accentuez asupra acestui lucru felicitând pe cel ce a avut-o.

Pentru a cunoaște o regiune, trebuie să cunoști mai întâi natura, configurația geografică a ei, apoi oamenii cu limba și obiceiurile lor și mai ales istoria regiunii; toate aceste subiecte au fost tratate cu grijă și competență de oameni care se pricep să o facă cu artă.

Autorii articolelor și-au dat toată silința și au reușit de minune, să dea cetitorului o cât mai amplă și mai justă cunoaștere a regiunii unde apare; găsesc că e de mare folos acelor români, care își iubesc țara și doresc să o cunoască.

Articolele sunt o măeastră închinare de artă literară și științifică, într’o perfecțiune desăvârșită ca formă și fond. Mai ales stilul acestor articole e fără discuție impecabil.

Anuarul e închinat memoriei lui Ion Negre, fondator și profesor al gimnaziului și liceului din Piatra-Neamț. E un pios omagiu adus omului, care și-a sacrificat întreaga viață spre a-și cultiva frații din această regiune.

Eu aș da drept exemplu tuturilor românilor: viața de erou al culturii a profesorului Ion Negre și frumoasa inițiativă a d-lui C. Turcu, ca să sădiască în sufletele noilor generații admirație și profund respect, către acei români care s’au jertfit pentru cultura neamului.

Hârtia, pe care acest anuar este tipărit, arată multe, poate chiar prea multe; arată puținele mijloace materiale dar și curajul celor ce au tipărit-o și poate indolența sau starea jalnică materială a celor ce vor avea a o cumpăra.

Pentru mine, care îmi sunt dragi cărțile, e o adevărată durere să văd o așa bună carte, cu un ideal așa frumos, cu

un material așa bogat și de aleasă calitate, tipărită pe o hârtie atât de inferioară.

Recomand tutulor acelor cari își iubesc neamul și țara, să citească și să răspândească această carte, care e o adevărată operă literară de valoare și care va crea noi curente literare pentru cunoașterea frumusețelor românești.

Dacă, cu această palidă recenzie, am trezit cetitorului curiozitatea de a citi această carte, mă simt foarte mulțumit, mi-am ajuns scopul - iar dacă nu am reușit acest lucru, e că eu nu am fost destul de clar și nu știu să ridic recenzia la nivelul cărții care mi-a plăcut atât de mult.

Voi răspunde la această a doua ipoteză pe care o pun, cu vorbele nemuritorului Imanuel Kant (atunci când a fost acuzat că ar fi prea obscur și prea arid).

„Nu este dat fiecăruia, să scrie într'un mod atât de subtil și în acelaș timp atât de atrăgător ca David Hume, sau atât de precis și de elegant ca Moses Mendelssohn“¹⁾

Și el era Kant și nu eu.

Dr. C. MANOILESCU

Din trecutul orașului Piatra-N.

Amintiri de D. HOGEA

D-l D Hogea, fost primar al orașului Piatra-N. și-a tipărit într'un volum de 248 pagini amintirile d-sale despre Piatra-N. După cum bine spune, asta-i numai un îndemn pentru cine ar vrea să facă o monografie a orașului Piatra, căci amintirile d-lui Hogea vorbesc mai mult despre oameni, obiceiuri și schimbările suferite în cursul vremii care nu trec de 60-80 ani. D. Hogea de multe ori ne-a împărtășit lucruri de seamă, prin gazetele locale, astăzi ne dă o carte în care găsim o mulțime de lucruri pe care le știa numai d-sa.

De astăzi le știm cu toții și ce bine să știi ceva bun și pentru alții și să nu te codești a le oferi. D. Hogea o face și-i mulțumim. Iar dacă vreți să aflați ceva din amintirile domniei sale, citiți cartea.

M.

1) Prolegomene Imanuel Kant. pag. 23.

Asociația Învățătorilor din Jud. Neamț

Convocare

În conformitate cu dispozițiunile articolelor 27—32 din Statutul Asociației Învățătorilor și cu hotărîrea Comitetului de Conducere al Asociației județene, din 22 Iulie 1936, d-nii membri ai Asociației Învățătorilor din județul Neamț, sunt rugați să binevoiască a se întruni în adunare generală ordinară, Sâmbătă 22 August 1936, ora 9 dim., în sala de festivități a Liceului „Petru-Rareș” din Piatra-Neamț, pentru a discuta și hotărî asupra chestiunilor din următoarea

ORDINE DE ZI:

I. Parastas pentru membrii Asociației, decedați, la Catedrala Sf. Ioan Domnesc din Piatra-Neamț.

II. Darea de seamă a Comitetului asupra activității Asociației pe anul 1935.

III. Raportul cenzorilor.

IV. Aprobarea bilanțului și descărcarea comitetului, de gestiunea sa.

V. Fixarea cotizației anuale a membrilor.

VI. Căminul Învățătorilor.

VII, Hotărîri privitoare la activitatea viitoare a Asociației pentru bunul ei mers.

VIII. Susținerea rapoartelor și discuțiuni asupra următoarelor chestiuni:

a) Rolul civic al învățătorilor.

b) Situația materială a școlii primare și a învățătorilor.

c) Raportul dintre Asociația noastră și alte Asociații de funcționari publici.

IX. Alegerea întregului comitet de conducere al Asociației, mandatul prezentului comitet expirând, și alegerea a 3 cenzori și 3 supleanți.

Dacă la prima convocare nu se va aduna numărul de membri cerut de statute (jumătate plus unul), atunci adunarea generală ordinară se amână pentru Duminică 23 August 1936, când, se va ținea în aceeași sală, la aceeași oră, cu aceeași ordine de zi și cu oricâți membri prezenți vor fi.

Președinte, L. MREJERIU

Secretar, Mihai Avadanei

PAGINA OFICIALĂ

1) Serviciul de învăț. Iași cu ord. 20287 | 936, face cunoscut învăț. din județ, de a îndruma elevele absolvente a 4 clase primare, să urmeze și școala de economie casnică din Bălțătești jud. Neamț, în locul cursului supra primar. Acolo pot căpăta cunoștinți folositoare întemeerii și conducerii unei gospodării model și devin îndrumătoare pricepute pentru gospodinele din satul lor.

2) Serviciul de învăț. Iași cu ord. No. 20487 | 936, aduce la cunoștință că M. I. P. cu ord. No. 108871 | 936, numește inspectori generali ai O. E. T. R. pe D-nii: Atanasie Popa, Tiberiu Crudu, Ioan Dongorozi și Ioan Florea, care vor inspecta toate școlile din inspectoratele lor din punct de vedere al O. E. T. R. și al educațiunii.

3) Serviciul sanitar al jud. Neamț face cunoscut directorilor de școli, că odată cu începerea anului școlar, să se înainteze și Revizoratului școlar, copie după procesele-verbale de inspecție medicală.

4) Școala Normală de tete Piatra Neamț cu adresa No. 613 | 936, aduce la cunoștință următoarele:

– Examenul de admitere în clasa I-a va începe în ziua de 10 Sept., ora 8 dimineața în localul Școalei noastre din Str. General Manu (40 locuri).

– Concurențele trebuie să aibă vârsta între 12 și 15 ani împliniți pentru clasa I-a sau un an în plus pentru fiecare din celelalte clase.

– Inscrierile se primesc zilnic între orele 10—12 dim. în cancelaria Școalei noastre până în seara zilei de 5 Sept. 1936.

– Cererile de înscriere vor fi semnate totdeauna de către reprezentantul legal al copilului (tată, mamă sau tutore) cu arătarea profesiei și locuinței subscriitorului.

– Se vor anexa la cerere următoarele acte, fără de care nu se poate da rezultatul examenului și apoi situația elevei de bursieră sau bsolventă.

1) Buletinul sau extractul de naștere.

2) Certificatul de studii al școalei la care a urmat mai înainte.

3) Act de vaccină.

4) Certificatul de bună purtare eliberat de direcțiunea școalei la care a urmat.

5) Un certificat dela primărie, prin care să se facă dovadă că copila e fiică de cetățean român.

6) Un certificat al perceptorului fiscal respectiv, prin care

să se arate amănunțit dările ce le plătește reprezentantul legal al copilei către Stat, Județ și Comună.

Acest certificat va fi vizat de Administrația financiară.

7) Un certificat al primăriei locale, prin care să se arate amănunțit numărul copiilor și vârsta fiecăruia, cum și averea ce o posedă reprezentantul legal al copilei.

8) Un certificat dela primărie sau autoritatea la care servește sau servit părintele copilei, dacă e funcționar de Stat, Județ sau Comună: în acest certificat se vor arăta serviciile civile sau militare aduse Statului și anii serviți.

9) Act de botez.

— Cererile de înscriere se pot trimite și prin poștă recomandat pe adresa: Școala Normală de Fete din Piatra-Neamț.

Pentru admiterea în cl. I-a se dă examen scris la Matematici și L. Română și oral la Matematici, L. Română, Istorie și Geografie din materia clasei a IV a primară (la Geografie se adaugă și Geografia României).

Se primesc eleve dela liceu în clasele IV-a (12 locuri vacante) prin concurs din materia clasei precedente tot la 10 Septembrie și prezentând odată cu cererea de înscriere aceleași acte ca și pentru clasa I-a. Cu oricâte clase de liceu tot în clasa IV-a poate fi primită pe bază de concurs din materia clasei a III-a. Media gen. a cl. III-a trebuie să fie cel puțin 7⁰⁰ atunci când eleva are numai 3 clase liceu.

— Se primesc eleve prin transferare dela alte școli normale în clasele V (3 locuri vacante), VII-a (8 locuri vacante) VIII-a (7 locuri vacante).

— Taxele pentru anul școlar 1936—37 vor fi fixate de către Onor. Minister. În anul școlar expirat, taxele au fost următoarele: Lei 7500 pentru solvente, lei 5340 pentru semi solvente, lei 3180 pentru bursiere.

Media de intrare la școlile normale este de cel puțin 6 (șase); totuși elevele vor fi primite în ordinea clasificării și în limita locurilor vacante.

— La cărțile poștale și scrisori nu se va răspunde decât dacă veți anexa o cartă poștală sau mărcile respective.

Bursele dela internatul liceului „Petru-Rareș“ din Piatra-Neamț.

La internatul liceului „Petru-Rareș“ din Piatra-N. pentru anul școlar 1936–37, sunt vacante :

11 burse și 6 semi-burse acordate de Minister pentru fii de țărani și funcționari dela sate.

2 burse din fondul „C. Dediu“ pentru fii de țărani.

1 bursă (8000 lei) haine și cărți, acordate de d-l G. V. Măcărescu pentru un fiu de țăran.

Bursele se capătă prin concurs, care se va ține între 10-15 Septembrie a. c.

Condițiunile de înscriere și materiile din care se dă concursul se pot vedea la cancelaria liceului în orice zi de lucru între orele 9–11.